

«Πολιτιστική Κληρονομιά: Γνώση, Ανάπτυξη, Εξέλιξη»

42ο Παγκύπριο Συμπόσιο του Δικτύου Εταιρικών Σχολείων UNESCO

ΠΟΡΙΣΜΑ

Εμείς, οι μαθητές και μαθήτριες που συμμετείχαμε στο 42^ο Παγκύπριο Συμπόσιο των Εταιρικών Σχολείων UNESCO, το οποίο πραγματοποιήθηκε στο Όμοδος, στις 4 και 5 Απριλίου 2019, με θέμα «Πολιτιστική Κληρονομιά: Γνώση, Ανάπτυξη, Εξέλιξη»,

Ευχαριστούμε τους διοργανωτές που μας έδωσαν βήμα για να εκφράσουμε τις απόψεις μας γύρω από το συγκεκριμένο θέμα καθώς και τους ομιλητές και τους εκπαιδευτές/ριες των εργαστηρίων, μέσω των οποίων μπορέσαμε να ανακαλύψουμε, με ευχάριστο τρόπο, πτυχές της πολιτιστικής μας κληρονομιάς που δε γνωρίζαμε μέχρι τώρα.

Αναγνωρίζοντας ότι η πολιτιστική κληρονομιά λειτουργεί ως διαχρονική πηγή γνώσης και έμπνευσης και μπορεί να αποτελέσει σημαντικό εργαλείο απόκτησης δεξιοτήτων ζωής για το παρόν και το μέλλον,

Διαπιστώνοντας ότι πέραν της απόκτησης γνώσεων, σημαντικά στοιχεία για την επιτυχία είναι η ολόπλευρη ανάπτυξη –σε επίπεδο γνωστικό, συναισθηματικό, κοινωνικό και συμπεριφορικό– και η δημιουργία ολοκληρωμένων χαρακτήρων,

Εκτιμώντας ότι το εκπαιδευτικό σύστημα δεν προετοιμάζει επαρκώς τους νέους ώστε να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στις προκλήσεις του σύγχρονου κόσμου και της αγοράς εργασίας,

Έχοντας επίγνωση του σημαντικού ρόλου που μπορούν να διαδραματίσουν οι νέοι, ως ενεργοί πολίτες, τόσο στο θέμα της διαφύλαξης της πολιτιστικής κληρονομιάς όσο και σε κάθε άλλο τομέα του δημόσιου βίου, επιδεικνύοντας θάρρος, ανθεκτικότητα, ηθικές αξίες, ενσυναίσθηση, ενσυνειδητότητα και ηγετικές ικανότητες,

Δεσμευόμαστε να συμβάλουμε στην προστασία και την προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς, εμπλουτίζοντας διαρκώς τις γνώσεις μας και χρησιμοποιώντας τις ικανότητές μας και τα διαθέσιμα μέσα ώστε να τη διαφυλάξουμε για τις μελλοντικές γενιές.

I. Σε αυτό το πλαίσιο, επιθυμούμε να καταθέσουμε τις ακόλουθες εισηγήσεις προς τις αρμόδιες υπηρεσίες όσον αφορά την προβολή και διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς:

A. Να παρέχεται ψηφιακά πρόσβαση σε μουσεία και μνημεία, ώστε να είναι δυνατή η εξ αποστάσεως επίσκεψή τους, η συλλογή πληροφοριών γύρω από αυτά και η ανακάλυψη

των ιστοριών που τα εκθέματα κουβαλούν. Στα μουσεία του εξωτερικού, θα ήταν χρήσιμο οι περιγραφές των αντικειμένων να είναι διαθέσιμες και σε άλλες γλώσσες, πέραν της αγγλικής (π.χ. στα ελληνικά, αν τα εκθέματα προέρχονται από τον ελληνόφωνο κόσμο, στα αραβικά αν η προέλευση είναι η Μέση Ανατολή κλπ).

Β. Τα μουσεία και τα κέντρα επισκεπτών στα μνημεία να στελεχώνονται από κατάλληλα καταρτισμένο προσωπικό, το οποίο να μπορεί να παρουσιάσει τα εκθέματα με τρόπο ελκυστικό σε διαφορετικές ομάδες και κατηγορίες επισκεπτών, σύμφωνα με τις προσδοκίες, τα ιδιαίτερα ενδιαφέροντα και την ηλικία τους κάθε φορά.

Γ. Οι χώροι πολιτιστικής κληρονομιάς, τα μουσεία και οι δραστηριότητές τους θα πρέπει να διατηρούν στενές σχέσεις με την τοπική κοινωνία, να αφουγκράζονται τις ανάγκες του κοινού και να προσαρμόζονται στη σύγχρονη πραγματικότητα. Για παράδειγμα, η χρήση της τεχνολογίας μπορεί να εμπλουτίσει το περιεχόμενο των γνώσεων που θα αποκομίσει ο επισκέπτης, ωστόσο δεν πρέπει τα τεχνολογικά μέσα να παρεμβαίνουν σε βαθμό που να περιορίζουν ή να αντικαθιστούν την επαφή του ανθρώπου με τα ίδια τα εκθέματα.

Δ. Εκσυγχρονισμό του τρόπου παρουσίασης των εκθεμάτων στα μουσεία (κρατικά και ιδιωτικά) και βέλτιστη αξιοποίηση της τεχνολογίας (π.χ. οθόνες παροχής πληροφοριών για τα εκθέματα, διαδραστικοί πίνακες με παιχνίδια γνώσεων) με στόχο την αναβάθμιση της εμπειρίας που παρέχουν στους επισκέπτες και ιδιαίτερα στους νέους.

Ε. Αξιοποίηση σύγχρονων μεθόδων μάρκετινγκ και επιχειρηματικής ανάπτυξης, ώστε να καταστούν πιο ελκυστικά στο κοινό τα μουσεία και οι χώροι πολιτιστικής κληρονομιάς, διατηρώντας, ωστόσο, τον ιδιαίτερό τους χαρακτήρα.

Ζ. Αναζήτηση νέων χρήσεων για κτίρια, τοποθεσίες και περιοχές που συνδέονται με την πολιτιστική ή/και αρχιτεκτονική κληρονομιά του τόπου μας, ώστε να διαμορφωθούν σύμφωνα με τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης και να προσελκύουν ποιοτικό τουρισμό – ντόπιους και ξένους.

Η. Καλύτερη συνεργασία μεταξύ πολιτιστικών φορέων και ιδιωτικών οργανισμών, για σκοπούς συγχρηματοδότησης προγραμμάτων και υλοποίησης καινοτόμων δράσεων από κοινού.

II. Αναγνωρίζοντας ότι μέσα από την ενασχόλησή μας με την πολιτιστική κληρονομιά μπορούμε να εμπλουτίσουμε τις γνώσεις μας και να καλλιεργήσουμε δεξιότητες ζωής,

Κρίνουμε ότι οι σχολικές μονάδες και ιδιαίτερα τα μέλη του Δικτύου Εταιρικών Σχολείων UNESCO, θα πρέπει να αποτελέσουν πρότυπο και μέσο ευαισθητοποίησης των μαθητών σε θέματα διασφάλισης και διατήρησης της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσα από τη χρήση εναλλακτικών μεθόδων διδασκαλίας και την πραγματοποίηση καινοτόμων δράσεων σε θέματα πολιτιστικής κληρονομιάς. Για τον σκοπό αυτό προτείνουμε:

Α. Την παροχή περισσότερων ευκαιριών συμμετοχής σε διαδραστικές και διαθεματικές προσεγγίσεις για θέματα που αφορούν την πολιτιστική κληρονομιά, καθώς η διαφύλαξη

της απαιτεί συνδυασμό γνώσεων από ποικίλα επιστημονικά πεδία (ανθρωπιστικές και φυσικές επιστήμες, τεχνολογία, μηχανική, αρχιτεκτονική κ.ά.)

Β. Παράλληλα με τα αναλυτικά προγράμματα, να εισαχθούν στο εκπαιδευτικό σύστημα δράσεις οι οποίες να εφοδιάζουν τους νέους με δεξιότητες απαραίτητες για την προσωπική τους ανάπτυξη και την επιτυχία τους στη ζωή, όπως η ανθεκτικότητα, οι ικανότητες διαπραγμάτευσης, λήψης αποφάσεων και επίλυσης σύνθετων προβλημάτων, η συνεργασία, η επικοινωνία, η δημιουργικότητα και η καινοτομία.

Γ. Αξιοποίηση στοιχείων και θεμάτων της πολιτιστικής κληρονομιάς για την καλλιέργεια των πιο πάνω ικανοτήτων και δεξιοτήτων, μέσα από ειδικά σχεδιασμένα projects, βιωματικά εργαστήρια και διαθεματικές προσεγγίσεις (π.χ. πολιτιστική κληρονομιά και επιχειρηματικότητα / καινοτομία / δημιουργικότητα).

Δ. Διερεύνηση πτυχών της ιστορίας και της πολιτιστικής κληρονομιάς που είναι λιγότερο γνωστές ή από άλλες οπτικές γωνίες (πχ από τη σκοπιά του φύλου) με στόχο την καλλιέργεια κριτικής σκέψης και προσέγγισης γύρω από θέματα όπως η ισότητα και οι σχέσεις μεταξύ των φύλων, η ειρηνική συνύπαρξη μεταξύ διαφορετικών εθνικών ή θρησκευτικών ομάδων και οι προσλήψεις της ιστορίας από διαφορετικούς πολιτισμούς ή κοινωνικές ομάδες.

Ε. Δημιουργία προγραμμάτων μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης για την πολιτιστική κληρονομιά και την ανάπτυξη δεξιοτήτων, τα οποία θα απευθύνονται σε νέους (π.χ. κατ' αναλογία με τα τρέχοντα προγράμματα του Οργανισμού Νεολαίας Κύπρου The Steamers και Makerspace).

Ζ. Καλύτερος προγραμματισμός των σχολικών εκδρομών και διοργάνωση σχολικών ημερίδων πολιτισμού, στη διάρκεια των οποίων θα διερευνώνται ενδιαφέρουσες πτυχές της πολιτιστικής ζωής μέσα από βιωματικές προσεγγίσεις για τους συμμετέχοντες/-ουσες, σύμφωνα με την ηλικία τους.

Ως εκ τούτου, καλούμε τους αρμόδιους κυβερνητικούς φορείς για θέματα εκπαίδευσης, νεολαίας, αρχαιοτήτων, υλικής και άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, πολιτιστικού τοπίου, σύγχρονου πολιτισμού καθώς επίσης και φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, μουσεία και ιδιωτικές συλλογές, μη κυβερνητικούς οργανισμούς, ιδρύματα και πολιτιστικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται σε τομείς συναφείς με την πολιτιστική κληρονομιά, τον σύγχρονο πολιτισμό, τη νεολαία και την εκπαίδευση, να λάβουν υπόψη τα πιο πάνω στους στρατηγικούς σχεδιασμούς και στις δράσεις τους και να υποστηρίξουν με κάθε δυνατό τρόπο τη συμμετοχή και ενδυνάμωση των νέων για την ενημέρωση, προστασία και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Από τη δική μας πλευρά, δεσμευόμαστε ότι θα γίνουμε πρεσβευτές των πιο πάνω αξιών και θα συμβάλουμε στο μέτρο των δυνατοτήτων μας στην ευαισθητοποίηση των συμμαθητών μας, της σχολικής μας κοινότητας και της κοινής γνώμης για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς. Τέλος, επιθυμούμε να έχουμε λόγο και ρόλο στα σχολικά δρώμενα που μας αφορούν, και, μεταξύ άλλων, σε ό,τι αφορά την πολιτιστική κληρονομιά και τον πολιτισμό γενικότερα.